

# Latweeschu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 40.

Treschdeenâ, 3. (15.) Oktober.

1873.

Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Frauenburg, Kurland.  
Erpbedizija Besthorn F. (Rehner) grabmatu bobbe Selgawâ.

**Abditajs:** Wisjaunalabs sinas. Daschadas sinas. Par dsintu mahju pahrdohschanu Widsemmê. Rabds wahrds par seemeku brauzejem. Kasseja. Pee wisseem zeenigeem tutschereem. Naudas iirgus. Sluddi-naschanas.

## Wisjaunalabs sinas.

**Pechterburga.** Winaas Keisariffas Nagstibas Leelfirsts un Leelfirstene, trohmamantineeks ar saweem augteem behrneem no Zarsthoje Selo 27. Sept. par dselzjellu aiseisofjuschi us Nikolajewu un no turrenes ar damstfuggi „Liwadija“ dohsees us Liwadiju. No turrenes atkal reisohs us Riseru.

**Rihwa.** Drenburgas armijas dalka pehz pabeigta Rihwas karra 30. August no Urgas pilsehta demusees jellâ us mahjahm; schi mehnescha pirmâs deenâs buhs Drenburgas pilsehta.

**Berline.** Pruhsschu landags us tehniu pawehleschanu 11. Oktober (29. September) tappa slehgtis un jaunu runnas wihru iswehleschana iskrifta us 28. (16.) Oktober.

**Selgawa.** Kurssemes statistikas komitejas sekretehrs von Kampenhausen f. drukkâ islaidis grabmatu par mahju pahrdohschanu us Kurssemes dsintahm muischahm. Is schihs wehrâ leekamas grabmatas (par furru Latw. aw. us preekschu gan plakchats sinas dohs) tē tik iskemman ihsumâ, ka no 1864 libds 1872 Kurssemê no pawiffam 11,906 dsintumuischu mahjahm taggad jau irr pahrdohstas 2392, ar kohpâ 288,271,31 puhraweetahm semmes, par 8,442,215 rubuleem 85 kap., no kurreem 996,771 rubl. 65 kap. jau eemalfati. Zaur zaurim rebkinahs puhraweeta semmes malfaja 29 rub. 28 kap., wisdahrgahf Dohbeles aprinkâ, pr. 38 rub. 16 kap., wislehtahl Jaunjelgawas aprinkâ, pr. 28 rub. 51 kap. R. S—z.

Us leela telegrafa jella starp Englanti un Kreewu semmi, prohti par Seepaju, irr schim brishscham tur kahda waina gaddijusees, melle tai taggad pallat us ta gabbala starp Englanti un Dahru semmi. Pastarpam nu no Englandes tel. sinas nahk par Schotlandi, Sweedru un Pinnu semmi.

**Rihgas-Tuffuma** dselzjella usachmejeem irr 4 mehneschi laika wehl peelikts, ta ka nu ar 4. Dezember 1873. beedribai waijag fastahditai buht un eefneegt tabs projektes un nolikt to drohschibu.

**Wahrbeles** mahzitaja muischâ 4. September Dauskas apr. floblotaji sawu nu jau zettorto sapulzi noturrejuschi; 3 mahzitaji un 11 floblotaji bijuschi kohpâ. Konferenzenes protokolli turpmahl pawueegsim.

No **Zggaunu** semmes jasinas, ka tur seemas labbibai schogadd ne kas nekaitaja, waffarejs zaur zaurim pawahsch. Ruddenes sehja arri tur ne-essohk ne ko labbi sehlusi, dauds

weetahm tahpri ta fanibzinajuschi, ka tusschi plaukum weetu weetahm.

No **Irluzkas** Sibirija 25 wesumi ar seltu irr jau jellâ isnahkuschi un nahk us Pechterburgu.

**Breeksch** Austrijas un Ungaru walsts, fur schogadd mahja plauschana bijusi, irr us wesselu gaddu preeksch eeweddamas labbibas atlaisa robbeschu tulles, lai tik nahktu labbiba turp un lai pawalstneekem irr lehtaka. S.

## Daschadas sinas.

No eekschsemmechm.

No **Kandawas** puffes tai 16. September. Lauki peemums nogohditi un nu tik darbs ar kulschanu, ruggaju arschanu un kartoffeku nonemschanu. Ruds nau tik rasimigi ka pehrn un kweeschu pawiffam mas nahk ahra, us 4. un 5. granda, dascham arri wehl masahk. No auguma bij labbi, bet pustuffschas wahrpas bij eemettuschees mas dselteni tahrpini, kas graudu augschanu is-pohstija. Sirni un ausas it brangi auguschchi, meeschi smilts un grants semme lohti knappi, tik stiprâ mahla dauds mas labbaki. Wainas pee tam bij daschadas. Paschâ sehjamâ laika usnahza warrens leetus, apsehto meeschu semmi lohti fassidams. Pehz atkal zauru waffaru fawis un karsts, ta ka semme pawiffam iskalta un leelas aifas faspahga. Ar papuwes usarschanu un fazezeschanu bij leelu leelais puhlinisch. Kas nebij tubliht pehz waffaras swehtkeem usarris, tas pehzahl newarreja ne ko wairs zeetâ semme darriht un dasch labs semmes gabbals pastahweja libds pascham sehjamam laikam ne-usarts. 27. August bij pehz ilga laika pirmâis leetus, ka zeeto semmi dauds mas wareja fagohdihk. Seena un ahbostina bij papilnam un to wiffu labbi fanehmahm. Bilwefi bij par seena- un rudsu plaujamo laiku lohti dahrgi, malfaja 60 libds 75 kap. par deenu. Ar dahrsa augteem bijahm tik bagatigi apfwehtiti, ka to tik retti redsam. Rats kohzinsch bij tik pilns, ka waijadseja nolihkuschohs sarrus astutteht. Sehni un naschligeer puifchi lausahs ar warru dahrsos. Daschas ahbeles bij jau aplaupitas, kad zil ko ahboki bij aismettuschees. Weetahm atkal leelos barrds uskrittuschi dahrsa waktneekam, to peefehjuschi pee kohka jeb ar alkineem mehtadami to isdsinnuschi no dahrsa. Nurmuischas pagasta kahds faimneeks fagaidijis schohs weejus ar slinti, weens fashauts un stipri eewainohs, deessinn waj zelfees.

Sirgu sagfchana paleef arri pee mums us ruddena puffi ar weenu leelaka. Rahdam Ufuppes fainneekam 4 sirgi no gannibahm nosagti. Grentfcheneeku fainneekam sirgs ar wiffu dselsu pinneeku panemts un dauds weetas pa 1 jeb 2 sirgi no gannibahm nosagti. Juli mehnescha eefahkuma eefpehra pehrkons Ohffles laidarâ, gohwu un sirgu stal-lis ar wiffu lohpu ehdamo fadedfis. 10. August no-dedfa Jaunpils Bredainu rija lihds ar labbu teefu rudsu, ta ka fahdi lihds 500 rubulu rehina, bet ehla un lab-biba bijusi apdrohfschinata. No kam ugguns zehlfusees, tas nau finnamâ.

**Randawas** un **Sabilles** mafee pilfehtini it jauki apkohyti. Scho waffar ne ween wiffi nammi, bet arri wahrti un schohgi gar nammeem smulki nomahleti un no-puzzeti. Zeen. gubernatora lungs bij luhdsis Dalsu pilsteefu un daschus tuwejohs lungus, lai us to luhko, ka pilfehtini buhtu tihri un glihti. Randawâ jau eelas bruggetas un arri Sabille gribb nahkofschâ gaddâ to paschu darriht. Saldû redseju kahju zelliaus bruggejam un dauds afmintinu peewestu, laikam arri tur fahks drihs eelas bruggeht.

**Ruzzawâ**, tai 14. Septembr. Deewam pateizam par to jauku laizinu, kas nu scho nedel muhs eepreezina. Isgahjuschâ nedetâ il deenas sihws pehrkons muhs pahrbedeja un leelu leelais leetus pahrmehrzeja un pahrp-luddinaja wiffas wallas. Schi gan bija ta pirma nedeta schinni gaddâ, kas pehz muhsu dohmahm labbibai un kartoffeteem deht flapjuma bij fahhdiga. Mums wiffu waffaru preeksch fehjas augfchanas un arri pee feena un labbibas nowahfchanas irr bijis lohti isde-wihgs laiks; jo leetus mums gan pahrlia il pahrnede-tas it brangi; bet atkal tuhdat atmetahs kohsch, wehfs laizinsch, ta ka ar wiffem darbeem it labbi weizahs. Ziffai leeleem semkohpjeem, rehti kahdeem mafeem — atradda taggadejs dischais leetus wehl waffaraju laukâ; — finnamâ nu gan drufku fadihga. — Par fcha gadda augteem, fo no druwahm, plawahu un dahriseem fanehmahm, newarram Deewam deefgan pateift. Gan rudsi un puhri ta nelezahs pee kulfchanas, ka pehrn, ir ausas un meefchi dascheem tif widdus mehrâ augufchi, bet linni, sirni, wikki, kartoffeti wiffur labbi pa-angu-fchi! Saknu dahrsi labbi, un ahbetu dahrsi ar augteem ta ka peebahsti. —

Gan mums Pappas esers ar fawahm leelu leelahm plawahm pehz Turgeem peellia pilns, ta ka mas ween un wehlu dabuja plaut; tomehr zittâs plawâs feena bij Deewa fwehtiba, tapat pee abholtina; un wiffu labbi un weegli fanehma. Tadeht mehâ gan it par wiffu fchi gadda labbumu warram preezatees. Mums arri Deews jaflawe par mihsu weffelibu; jo ne pee zilwekem, ne pee lohpeem scho waffar' kahdas fehrgas bij mannamas. Behrkona laiks, kas beesi ween muhs fchogadd apmekleja, arridsan nekahdu nelaimi nau padarrijis. Arridsan no sagteem bija muhsu puffe meers pehz tam, kad peezus tehwinus fahbra zeeti. — Zeen. gubernatora lungs bij zaur pilsteefu pawehlfchanu dewis, daschus zilus list apwakteht (laikam ir zittâ puffe rasbaineeke bij palikufchi

pahdrohfschi). Pee mums il pa diwi juhdschm nolikka pee frohga diwi wahtneekus, kas us blehscheem un wasan-keem lai luhko. Tahds padohms atraddahs pee mums lohti derrihgs; jo pat pirmâ deenâ — seemai no-eijoh — fahbra pee Zetschu frohga — 2 juhdses no Ruzzawas — 3 leelus kleschu saglus — schihdus. Scheem tehwineem raddahs rattôs rupja dsels stanga ar weenu spizzu, ohtru plakkanu gallu. Preeksch fchi eerohfscha neweenas durris newarreja pastahweht, ja tif tohs saglus kas ne-isbeedeja, kas arri daschu reis gaddi-jahs. Ta isgahjuschâ seemâ fchee tehwinu arri bij apmek-lejuschî kahda Ruzzawas fainneeka flehti un to jau us-lausufchi. Bet par laimi, fainneezees masais behrns nemeerigi gullejis; fainneeze faufufi meitu, lai eetaifa ugguni. Ta faufschana un tas gaufchums istabâ isbeedeja tehwinus paschâ darbâ. No rihta atradda flehti uslaustu un wehl daschas saglu leetas pee durrihm. Ir fchê wiani ar to leelo stangu bij lausufchi, ka febbahf atfina. Schee trihs schihdi, braufschus ar diwi sirgeem, jau pahru gaddu fchê paretti bij redseti; teufschees Lej-neekôs pehz siwihm braufajoht, bet tee blehschi tuffchoja kautineem flehtis — lihds peenahja gals. Tad arri wehl paschâ waffarâ blandijahs muhsu meschôs diwi zitti sagli, kas arridsan flehtis pahrmekleja. Kahdâ deenâ ee-eet weens no fcheem frohgâ, ball'maifi un brandwihnu pirkt. Laudis fahf fchuhfsteht. Schis pamanna, ka no wianna runna, mauzahs ahra un dohd kahjahm waku. Weens fehrejs fahneeds gau behgli, kad kahdu puswerstes bij fkehjuschî, bet jau meschâ — un rasbaineeks iswiljis dunzi, ohtram nefa nau rohka — nelo darriht — is-spuffa gan toreis. Tomeht tas bij glufchi labbi; jo dabuja drihs pehz tam a b u s kameradus rohka. Muhsu puffe istrauzeti, fchee blehschi nowillahs Leifchu puffe. Kahdâ karstâ deenâ pahrbrauz weens Ruzzawneeks no Dahrbenu pilfehtina un eeranga eefsch truhmeem ehna diwu wihrus ar Ruzzawneeku fwahrkeem un ftribpainahm Leifchu biffschm gullam. Schim brauzejam jau bij fin-nams, ka tam behglam Ruzzawâ tahdas drehbes bijufchâs muggurâ. Brauzejs laifch it meerigi garrahm, kautschu firds tam puffteht pufft. Par laimi pehz kahdas pus-werstes winsch fateef ohtru Ruzzawneeku; abbi nu farun-najahs, dohdahs us Leifchu fahdschu, peerunna Leifchus, eet un atrohd wehl turpat abbus blehschus gulloschus, fo tad arri laimigi fahbra un Skohdas teefai nodewa. Pehz aifwedda us Grohbinas pilsteefu. Pirmâ pahr-klaufschana ifteitufchi, ka effohf isbehgufchi rekrufchi. Bet mums nu meers! — Chr. Sch—g.

**Tingeres** pilli 28. August fchlotaju fapulze notur-reta, us fo bijufchi 18 fchlotaji kohpâ. Par konferen-zes darbeem fiamofim turpmahf.

**Behterburgâ** wehl 20. Septbr. pee teem agrateem 82 koleera flimneekem peenahja flahf 7, no wiffem tai deenâ mirra 10, isweffekojahs 6, ta ka wehl palikka 73. No Augusta eefahkuma pawiffam ar koleeri apfufgufchi 801 un mirra 391.

No **Smolenskas** raksta par weenu drohfschu blehdibu. Bahri nedetas atpaffal Smolenskas gubernators dabuhn

telegrafa sinnu, kurrá Wakkar-Siberijas generalgubernator's winnu lubds, lai drauga palihdsibu rahda wianna mahfas dehlam, kas schinnis deenás zaur Smolensku braufschocht. Dhtrá deená arri atnahf pee gubernatora jaun's smuks zilweks, fakkahs, ka effoht istudeerejis dakteris un mahfas dehls no Siberijas gen. gubernatora, kas gan buhfschoht wianna labbad pahri wahrdus té atlaiddis. Gubernators gribbedams tahlam augstam lungam patifschanu rahdiht, fanemm weefu lohti laipnigi un irr arri gattaws us wianna lubgfschanu winnam 600 rubl. aifleneht; drihs tee no Siberijas tapfschoht atkal atfuhntiti. No gubernatora fweeschais eet wehl, usmekle weenu kapteini un wehl weenu offizeeri, atnefs abbeem sinnas no raddeem, kas Siberijá, un wesselu wakkaru ar teem iszeemojees un teem augstas weetas us preekschu apfoblijis, aiseet. Bahri deenás pehz tam atstreen sinna no Siberijas, ka tur irr isbehdsis weens no zeetumneekem un pehdas tohp dshitas us Smolenskas puffi; behqfa gihmis bij libds fuhthits un minnetais weefis bij tas, ko melleja. Ne bij wis gener. gubernatora raddineeks, bet mannighs blehdís, kas bij isgudrojís tá pee naudas kluht un tahlaká zellá aisdohtees. Wehl nau fakerts.

#### No ahrfemehm.

Gittuhnu stazione (us Bruhschu rohbesch.) 27. September diwi rattu rindas faskrehjuschas kohpá; kondul-teeris un 2 maschinisti nohsti un daschi no brauzejeem eewainoti.

— Bruhschós us milsu kalneem (Riesen-Geb.) jau 22. September dshisch sneegs fakrittis, tá ka isskattahs lá dshikaja seemá.

Bruhschós lá zitti kattolu bislapi, tá ihpaschi Bohsenes erzbislaps lá irr tá irr neklausihgs pret waldischanas liffumeem; waldischana atkal no sawas puffes weenu pahrfahpfschanu pehz ohtras leef zaur teefu isfpreeft; tá nu jau erzbislapam irr labba teefa naudas strahpes nofpreefta, pa 200 dahlderu, pa 500 u. t. pr. Zer jau til dauds salassijeas, ka waldischana eeturr tohs 12 tuhft. dahld., ko winsch lohné no waldischanas dauhu; bet erzbislaps nebehda ne ko par tam, darra ko larrijis us preekschu.

Elfaffá daschi pusfrantschi un dubbultkattoli bij usnhmufchi leppotees ar fwehtas Marijas parahdischanhm; katru deenu stahstijahs no jaunahm parahdischanhm, kas waj kahdam gannam waj zittam lam, waj ptwá waj mefchá effoht notiffufi. Pret Wahzeem ruhgdari ar weenu wehl tad arri fazzijahs dshidejuschi is Marijs muttes, ka wianna drihs nahfschoht wiffus Wahzeefchs un pahwesta prettineekus apkant. Ar tahdeem mahneer kaudis weetahm zehla leelu dumpi. Weens no apriná kungeem par to fadufmojees, irr isdewis pawehli, ka tm, kas wianna aprinki wehl reis to jumprawu Mariju redhs, irr jamalka 100 franku strahpes. Un nu effoht wifeklussu, neweens wairs schinnis deenás to neredsoht.

Iranzija kehnnimeeku zerribas aug, jau taggad arri kahds 82 awises is daschadahm walfts mallahm us to irr fademfchahs kohpá pazelt sawu balsu preeksch Schambor grasu lai winsch taptu drihs kehniina krehslá sehdinghts.

Zit leels lassitaju pulks Englantes leelajahm awisehm, to israhda fchee nummuri: Tai awisei "Dailly Telegraf" irr 170 tuhft. lassitaju, "Standard" aw. 140,000 "Dailly News" 90,000, "Times" milsu awisei 70,000 (fchi awise malka pee 60 rublu par gaddu).

S.

### Bar dshintu mahju pahrdohsch. Widsemme.

No 23. Aprila — 23. Jultjam 1873.

Pahrdeweja wahrdé:	Muischas wahrdé:	Zit zeematu:	Zit dahlderu un grafch.:	Zit malkabís:	Zit 1 dahl. malka:
Schouls	Scrihwermuischa	38 1/2	1058 d. 28 g.	160380 r.	151 r.
Hübbenet	Steenesmuischa	1 "	86 " 44 "	9721 "	111 "
Riga	Drellingsbusch	4 "	32 " — "	5119 "	159 "
Knorring	Wanna Kambjamois	26 "	570 " 55 "	80295 "	140 "
Brasch	Wämetweremois	7 "	172 " 27 "	22500 "	130 "
Sivers	Näppina	2 "	38 " 72 "	5600 "	143 "
Sivers	Wanna Kustemois	3 "	74 " 46 "	11500 "	153 "
Bulgarin	Karlowamois	1 "	25 " 48 "	5104 "	196 "
Zur Mählen	Peromois	12 "	238 " 71 "	34500 "	144 "
Pfeiffer	Wanna Bigant	1 "	20 " 60 "	2400 "	114 "
Begefac	Sweizemuischa	7 "	221 " 17 "	35650 "	161 "
Wolf	Jam Kaizene	156 "	2260 " 69 "	271168 "	119 "
Hirshhendt	Schfemesmuischa (ar dshinawahm)	1 "	5 " 66 "	8500 "	1416 "
Blantenhagen	Weifsmannun.	7 "	159 " 86 "	26900 "	168 "
Doorten	Kuzlasamuischa	5 "	137 " 9 "	22200 "	162 "
Hanenfeldt	Leelamuischa	1 "	16 " 50 "	2200 "	129 "
Palmtrauch	Laubesmuischa	1 "	5 " 79 "	1000 "	166 "
Gagarin	Wanna Pölsfama	14 "	254 " 5 "	36625 "	144 "
Ungern-Sternberg	Saaremois	4 "	65 " 87 "	10980 "	166 "
Stafelberg	Zammafer	3 "	64 " 35 "	9660 "	150 "
Stafelberg	Wdaweremois	3 "	60 " 1 "	10000 "	166 "
Samfon	Kurrita	15 "	333 " 44 "	52100 "	156 "
Samfon	Kuwertmois	7 "	132 " 20 "	24100 "	182 "
Boch	Ferrimois	2 "	44 " 35 "	6750 "	153 "
Stryl	Wanna Weidamois	9 "	231 " 54 "	43872 "	189 "
Dittmar	Uns Wendjamois	2 "	23 " 46 "	5300 "	230 "
Dittmar	Kaimamois	7 "	148 " 13 "	19355 "	130 "
Pisthoffers	Nuttikferre	2 "	38 " 76 "	8600 "	220 "
Stryl	Kidajamais	8 "	122 " 57 "	23440 "	192 "
Kanteriem	Mähremuischa	3 "	109 " 48 "	20500 "	186 "
Arping	Katkeuttscha	1 "	18 " 17 "	2000 "	111 "
Sivers	Wanna Kustemois	4 "	113 " 33 "	17720 "	156 "
Koth	Lilfimois	2 "	44 " 66 "	5243 "	116 "
Mützel	Parzimois	4 "	64 " 37 "	7880 "	123 "
Murey	Wegs Brangelm.	9 "	175 " 58 "	24350 "	138 "
Stryl	Knowhjemmois	6 "	113 " 39 "	14630 "	129 "
Dettingen	Kurenammois	10 "	196 " 53 "	25600 "	129 "
Gwers	Kohensee	15 "	239 " 6 "	36902 "	154 "
Sivers	Pühhajern	17 "	387 " 61 "	58290 "	150 "
Dettingen	Kuamois	2 "	33 " 12 "	6000 "	181 "
Dettingen	Wissuffimois	4 "	103 " 86 "	17320 "	166 "
Ungern-Sternberg	Wanna Bigant	1 "	17 " 4 "	2600 "	152 "
Ungern-Sternberg	Cerefmer	11 "	143 " 23 "	23900 "	167 "
Kadloff	Ferrimois	2 "	33 " — "	5380 "	163 "
Kaafin	Weddremalkilla	4 "	52 " 79 "	6650 "	125 "
Stryl	Zakebergemois	3 "	80 " 70 "	12250 "	151 "

447 1/2. 8571 d. 12 g. 1242734 rub.

Dahlderis zaur zaurim rebkinajoht malka 145 rub.

Zeemais zaur zaurim rebkinajoht malka 2780 rub.

### Rahds wahrdé par seemela branzejeem.

Gau Deew's irr usdewis, ka tam zishwelam buhs wal-diht par to semmi (1 Mohj. gr. 1, 28.), bet kad usluhko tohs zilweku muhschus, tad gan pee wiffa leela pulka mas ko reds, ka tee atjehds un walka fchs augstu, Deewa dohtu amatu. Waj nu tuhftofchi un milioni, kas pee masu masa semmes stuhfifcha peelippufchi aifwadda sawu muhschu un nedabuhn ne dshideht, kas wifs wirs semmes atrohдах. Bet tomehr fchi Deewa pawehle, lá dshiffte-

lite degg weena na ohtra fruhstis. Retruhftt arri tahdu, kas eefschigigi dshiti un skubbinati apreiso mallu mallas, ijskattahs po tahlakahm puffehm, apstaiga ta fakfoht wiffus tahs rohbeschas, kas zilweku behrneem eerahditas, un fo tad tur peeredsejuschi, par to atnesis sinas teem zitteem, kas bei schahdeem islubeem it ne fo nespehtu fasinnaht par tahlahm semmehm un swescheem apgabbaleem. Passitaji jau irr daschurcis dsirdejuschi par tahdeem tahleisneekem, kas nebehdadami par wiffahm tahm zella gruhstibahm un behdahm dohdahs us seemeleem, fur muhschiga leddu wifs dufe, waj us deenwiddus karstajahm puffehm, fur paganu tumfiba istwihkuschi un iswahrguschchi wehl neskaitami pulki sawas tumfchas deenas wadda. Passahsifim te par weenu tahdu fuggi, kas arri bij isbrauzis us paschu dsillo seemeli. Kapteinis Hall bij tas weddejs un duhschigais zellotajs. Wiasch bij dsimnis Amerikaneets un bij to par sawa muhscha usdewumu eefkattijis gaischas sinas fakraht zitteem par labbu pahrtahm seemet pola puffehm. Gefahkuma wiasch bij kalles, bet atlikka sawu amatu pee mallas, dsinnahs un mahzijahs un isnahza no winna wihrs, kas dauds gudribas warreja pasneegt pascheem dsilli mahziteem. Kad Wahzsemme fahla wairahl par to arri no sawas puffes ruhpetees, fa schee seemetu apgabbali taptu eepashti, tad zaur Galla gahdashanu arri Amerikaneeschchi us scho paschu darbu pamohdahs. Waldischana dewa weenu damsfluggi, ar wahrdu „Polaris“, usaizinjaja un dewa istikschanu lihds brauzejeem un ta tad kapteinis Hall 1871. gadda waffara warreja fahlt braukt us seemeleem, garram gar Grenlantes waffara krasteem, arweenu tahlahk un tahlahk zaur wisseem teem schaurumeem un kanalem, fur zitti jau agrahl bij braukajuschchi. Ta schis fuggis nobrauzja pahri jau par 82. grahdu (seemet. pl.); tik tur wehl 24. August atradda wakk uhdeni; atbraukuschchi atpaffat tad aishwaddija seemu ap 81. grahdu. Tik dsikka seemeli wehl neweens fuggis nau seemu ismittis un fo tee brauzeji tur atradduschchi un ussimejuschi, tas nahls par labbu un sinnaschanu daudseem. Tur tai seemas kohrteli arri peenahza fa stundina kapteinim Hallam 8. November 1871. Gudribas mahzeks, wiasch nu tur gull leddus tulfnesi, tur fur neweena mihla rohziina nespehj pulkiti us winna kappa weetianu sprauft, ta asfara, fo winnam tur paffat noraudatu, atauft par leddu azzumirli. Kad nu waddons bij mirris, tad wiffa gudribas meleschana apstahja un beidsahs; kuggineeki tik us to dohmaja, fa warretu sagaidiht leddu kuhstam un warretu tapt us mahju puffi. Bet tik nahkoscha August mehnesi warreja dauds mas us scho puffi dabuht panahlt. Oktoberi bij lihds 77. grahdam atnahkuschchi, te no jauna leddus apkampa fuggi un eeflehda to sawas dselsainas rohkas. Nu fahlahs ihstahs behdas. Kuggis braifschkeja un plaisaja no leddus kalneem gruhstihstis un spaidihstis, ta fa laudihm bij jamuhl lauka; panehmahs lihds laimas un ehdamo un dewahs us leddus, kohpa 19 zilweki, stary teem 8 Eskimos, seemelu puffes dsimmuschchi un auguschchi. Te us reisi arri wiffa ta leddus plohte, fur mirsa bij, atscheklahs no fugga nobst un peldeja nu

wiffi prohjam. 14 bij us fugga palikkuschchi bei kahdas laimas, leddus plohte tappa ahtri us deenwiddus puffi dshita un ta tad palikka schfirti weeni no ohsteem. Arri tee, kas us leddus tilta bij, redseja, fa eepeld seemelu jubras uhdenis, un fataisijahs us pehdejo stundinu. Lihdsi teem bij 14 skastites ar famaltu, eetaisitu gallu, 11 maifu maifes, 10 dutschchi flahda blohdas ar suppu un gallu un 20 mahzinas schokolades. Wehl bij daschi fahhoki un dekki mantiba, tapat arri slintes un schaujamais. No laiwahm weena bij drihs zaur leddu ta fadriskata, fa tik preeksch ugguns usfurschanas wehl fo geldeja. Tai dauds mas buhtu aishwehjsch, tee Eskimosi buhwejahs no sneega buhdinas, us leddus grihdas paflahja tahs fahhofu ahdas, bet arri schinnis buhdas bij wehl aufstums pee 14 grahdeem. Plohte bij gan pusjuhdses leela, bet zaur wehjeem, straumehm un witneem ar weenu palikka mafaka. Arri ehdamais, faut gan ar to dshwoja us to knappako, stipri isshla; Februarâ fahla stipri meddiht rohaus, ar furru spekki kurrinjaja un gaismoja, un furru gallu par berribu nehma. Merzâ wihni tappa leelaki un latru brihdi bij jabihstahs, fa wifs leddus tilts fahschkihdihs gabbalos, un tik bij wehl wiffa zerriba us to laiwu, kura bij wiffa mantiba fakrauta. Bet lai pascheem buhtu ruhme, bij no gallas teefa jaisweesch uhdeni un nu raddahs drihs badda breefmas. Drihs bij apchstas arri tahs rohnu ahdas un teem jau schahmahs prahta tahs breefmu dohmas, fa drihs buhs aif badda weenam jakerrahs pee ohtra dshwibas un zilweka, pascha drauga galla ja-ehd. Ar to laiwu newarreja arri jubra tahlaki eekuhst, jo leddus kalni bij preekscha fazehluschees. Te us reisi peepeldeja us leddus plohts leddus lahjis, bet ta to lai ne-aistrauze un dabuh rohkâ? Eskimosi tahdu buhschanu pasihdami fahla tuhda walstitees gar leddu un pus pa uhdeni, lai lahjis tohs turra par rohneem un nahk tik tuwahl klahk. Pastarpahm atkal zitti turreja stohbrus issteptus un noschahwa arri balto weesu. Zaur scho brihnischigigi peesuhbtu lahji tappa no badda isglahbti. Nu dshwoja atkal ar sinu ar latru gallas un pat ahdas kumosinu, bet pehz nedelas bij jau atkal wifs isbeigts un bads pee durwihm. Leddus tilts bij jau apeldejis lihds 53. grahdan un tur eeraudisja is tahlu walstiw schrajus, ar schah weeneem dewa teem sismi, tappa arri pamanniti un bi drihs isglahbti. Tas leddus brauzeens bij no 15. Oktober 1872 lihds 29. April 1873, jeb 6<sup>1/2</sup> mehnesch. Nu peenahza pee Labradoras krasteem. Kad tee nupt isglahbtee tappa no walstiw sweijneekem us winnu fugi atwesti, tad winneem, kas bij pa wiffu to laiku ar stiru fallu apradduschchi, us fugga nu bij tik karsti, ta fa tee bijajahs noslahpt. Tik lohiti bij atsweschojuschees stakam gaisam. Pamasitim tohs nu waddija us siliko puffi, pamasitim raddinaja pee labbaka ehdeena. Sary teem isglahbteem bij arri daschas Eskimosu seewas un — fo dohmajeet? arri mas behrnisch, kas bij ahri deenas preeksch tam dsimnis, pirmis leddus plohte h no fugga atskaldijusees; tas bij wiffu to lihds iszeetis. Nu bij atkal wiffi drohschiba.

### Kaffeja.

Kaffeja irr pehdigä laika arri pee Latweefcheem nepezeefchams dsehreens tappis. Gaddu diwdesmit atpalkat, dsehra kaffeju ween weenigi ar wahrdu: bagatneeki. Latweets, muishä „deenu dshstu“ aishgahis, noskattahs ka „kehlfcha“ kaffeju dedfina. „Paga,“ dohma tas „uprassifchu tai, kas tahs pa sahlehni, kas tik warreni pa grufdnizi (brenneri) spriuffsch.“ Kehlfcha „Lottchina“ sinnams labprahit isstahsta tam, preefch kahdas wajadfibas gan tahs puppinas tur tik zeefchi spriuffsch, jo ta sinna, ka fcha Zahnis labprahit sawas leelabs spohschabs azzis uf fcho mett. Garru garrahm plahpadama, — to mums wajaga sinnaht, ka „Lottchina“ labprahit daudf runua, ta pilnigi fcham isstahsta, kas wifs ar „kappiju“, kà fchi to nu fauz, jadarra, eefam to pee muttes leef.

Nu irr muhsu warronam gudribas papilnam. Bes kawefchanas teef nu weena lohte zigorinu pirfta, un ruddeni, kad zigorini labbi isdewufchees, un fainneefs ar lineem, pilfehthä brauz, ne-aismirft tas teefcham „weenu mahziniu“ „kappijas“ nopirft. Saimneeze nosubhta maso Anninu ar meddus blohdinu pee zeenigabs mahtes, lai paluhds grufdnizi un maltawinas. Annina nogahjufi, nobutfoho zeenigai rohku un luhds, fo mahte usdewufi. Zeeniga aif brihnumeem nefinna, fo teikt un fo atfal ne, fo gan fchee ar tahdahm leetahm darrifchoht. Patam noliffufi meddus blohdinu, Annina gaida uf atbildu. Wahrleezinajufees no ta, kas blohdina, un no Anninas drohfschi spulgoschahm azzihm, zeeniga nu nomanna, ka nekahdi johki nau, un usdohd „Lottchinai“ aiflubgtahs leetas isdohht. Nu teef kaffeja dedfinnata, famalta,  $\frac{1}{3}$  ar  $\frac{2}{3}$  zigorinu fajaukta un tihne nolifta. Schis tä fakfoht tohp nu par fwehtku dsehreenu un — ja reifi retti weefi apmekle. Kaffeja teef nu atrasta par patihkamu dsehreenu, it talab, ka to tiffkai retti ween eefpehji eenahktees. Nahburgi nu gan fakka: tas un tas jau kahri dshwo, isfwehdeenas „kappiju“ kà patf leels kungs dserr, tiffjau, weenreis eefahkta leetaht, ta par eeraddumu tohp, tä ka gaddu no gadda tä itbrihnifchki wifs apkahrt kaffeja patihfchanu un leetofchanu atroh. Gaddi desmit pehz tam pagahjufchi, Annina irr par Annu pahwehrtufees. Anna irr fmuflka meita, talab gaddahs drihs jauneklis, uf kuru winnai labs prahts, talab ka tas fchai fazzijis, ka winsch to mihlejoht. Kahsas irr lohki braugas, kà jau pee turrigeem laudihm tas mehds buht, un mehds, laipnigais laffitajis, kahsu weefi buhdami, nejaufschi eeraugam kaffijas grufdnizi un maltawinas starp kahsu dahwanahm pimaja rinda. — Atfal irr gaddi feptini pehz tam aiftezezejufchi, kad mums gaddahs Annas fehthä no-eet. Tä muhs wezzus pasihftamus sinnams pazeena ar kaffeju. Dserroht pagreeschabs wallodas uf kaffeju, un tahs nepezeefchamu leetofchanu fchds laikds, — „ja,“ — fakka muhsu fainneeze, „kad es weenu rihtu bes kaffejas pahrlaischu, tad man fchkeet kà kaut kas trubhtu. Tä mahzijas Latweefchi kaffeju dserr. —

Lai nu eewehrojäm kaffeju un tahs ihpafchibas tuwaki. Kaffejas patstahwofchas ihpafchibas wispahrigi eewehrojohht, irr patihkami garru mohdinadamas, zil-

wela prahtu jautrinadamas; masahf eefahrfedama kà tehja un wihns; kaffeja labbaka par fcheem dsehreeneem. Schimmeem nerweem irr kaffeja flahdiga; zaur stipru affinu padfihfchanu, radda ta pohftigu karftumu. Barribas fpehka kaffeja lohki maf, — no wiffahm tahm daltahm kahdas kaffeja atrohdahts, irr tas ruhftais iswillkums fo fauz „Kaffeiu,“ warbuht: 1<sup>o</sup>/<sub>o</sub>, — wiffu wairahf eewehrojams zaur famu patihkami ruhktu un noskaidrodamu faturru; — talab wajag arweenu kaffeju ar frejumu waj peenu dserr.

Ta nu kaffeju dserr, tad ta irr bes kaut kahdeem leekmanneem leetajama. Tee leekmanni, kurrus kaffejai peemaifa, kà: mohres, zigorini, kweefchi, meefchi, rudfi u. d. z — grausdeti nefaturra eefch fewis nekahda aroma waj zittas kaffejai lihdsigas dakkas un irr talab pawiffam neleetigi, tik ween mahgu peewildami leetefki. Gan nu buhtu kaffejas dserrchana pawiffam atmettama, talab ka tajä gandrihs nekahds barribas fpehks ne-atrohdahts, bet tadeht ka tas wehl taggad nei dohmajams nei eefpehjam, tad teem, kas labprahit taffi labbas kaffijas wehletohs dabuht, peeleecku ihfu pamahzifchanu, kà pee ta lai teef.

Irr janemm kaffeja, kas weenu lihds diwi gaddi no-nemta gullejufi, no labbas fortes. Labbas kaffejas puppas irr weenadas masas, appatas dseltene-falk-jeb filganas. Uhdeni eebehrtas tahs drihs un wiffas nosihkft dibbenä, un ar wahroschu uhdeni apleetas paleef tahs gaischi dseltenas. Pee grausdeschanas jaleef notak sinna, ka lai nefagrufd, jo par dauds fagrufduschas kaffejas puppas faude wiffas labbi fmekkedamas ihpafchibas, un tajäs atleef tikween nefagrufdejuschabs sahku zihpfinaas. Kaffeja irr deefgan grufdejufi, kad puppas tiffko fprehgahht fahf. Labbi grausdetas kaffejas puppas warr buht waj nu farkani-dseltenas no it labbas fortes, jeb gaischibruhnas no widdejas fortes; wehl fliftaka kaffeja warr arri tumfschi bruhna fagrufst. Preefch puppu grausdeschanas irr tahs arweenu janomasga fkladra uhdeni un starp drehbi jafchahwe, jo gandrihs arweenu irr kaffejas puppas waj nu pehrwetas jeb netibras.

Tä nu pareifi isgrausdeta, jeb kà mehds faklam, isdesfinata kaffeja zeetos traufds atdesfejjama un tad fmalfti — tik fmalfta kà pulweris — famakkama. Arweenu, kamehr kaffeja grausdeta, ta zeetos (ar wahku) traufds usglabbajama, lai ta nesaudetu to labbo aromatigu garfchu. Uf tahdu kaffejas pulweri tad nu wahroschs uhdenis tik ween ja-usleij, newis ja-uswahra u. t. pr.

Arweenu irr kaffeja tahds traufds fagattawojama, kahds wiffu labbaki tahs kaffejas ihpafchibas karstajä uhdeni attihfitees warretu, bes ka lai welti gaisa aroms — kaffeins u. t. pr. isgaisinatohs.

Tik dauds par kaffeju. Nu wehl luhdsu laipnabs laffitajas, lai man peedohd, ka weenu brihdi tahm laika nokawejis, kurras pafchas wiffu fcho jau finnaja. Bet pee tahm, kas lihds fchim wehl pa wezzam eeraddumam kaffeju bruhweja, nu garfchigu taffi pataifijufchas, arri manni ne-aismirft, reift no-eefchu tai apfinnä, ka tahs teefcham ar kahdu „taffi“ apzeenahs irr

Salkalnu Eduartu.

## See wisseem zeenigeem kutscherem.

Zeenigi lungi! Mihi amata brahli! Waj sumeet ko? Man Jums swarriga leeta preekschâ jazek. Leeta irr tahda, kad nemettiseetes wiſſi us mannu pufſi, tad pafaulei dibbens isrippohs, ka paschi nesinnaseet, fur buhfeet palikkufchi. Juhſ praſſeet: kas ta par leetu? Nu dsirdeet, ko pats nu pat dabuju peedsihwoht. Kuldigas aprink irr weena muischâ, muischâ dshwo lungs, schim lungam eewaijadsejahs kutschera, man atkal lunga, falihlahm abbi un pa Surgeem eestahju weeta. Kungs wiſſadi labs, mahzihts un proht katrai tautibai peenahlamu gohdu doht, gohdaja arri manni, til jau manniſa, ka esmu zittadi attihstijees, ne ka dasch labs, ar man jau lai runna par beedribahm, waj teatereem, waj fuggahm waj luggahm, fur es wahrdu teikſchu, tur buhs teikts. Satiklahm it labbi, winſch lungs muischâ, es jawâ stalli, un kad us hulka fehſchu, fur tad winſch pret manni?! Es fehſchu 2 reis til augſtu. Kutschers tas til irr lungs, bes wiſſa pafaule nekury nekluhſt. Winſch ween brauz, wiſſ zits til irr wesuma wehrtibâ. Bes kutscherina ne schis ne tas, ne ſchurp ne turp. Un ko dohmajeet? Mums grihb neklauſiht! Un man tas Jareds? Dsirdeet tahlah! Muischâ sinnams irr kundſenes, arri muſſu kufnâ 2 kundſenes, weena no wahju zimenes, ohtra no muſſu paschu tautibas, bet wels tahs abbas saweddis us blehdibas pahrgalwigu nebehdibu. Wiswinnu festdeen grihb eet pirti un usfauzu meitahm, lai ſkappe man us pirti karſtu uhdeni. Besgohdes jau drihſt ataurdeht, lai neffoht pats turp uhdeni. „Es, es, atwihstijees latweeschu kutschers, es lai neſſu ſpannus un slohtu par wiſſu fehts widdu us pirti, es lai gan eimu schihm par ſullaini!“ Tahdu muſſibu! Gestrerhu pee lunga un ſalku, ka meitas nedohd uhdeni. Kungs apfohla peeteikt, lai dohd. Grihb gan redſeht. Winnu festdeen usfauzu atkal meitahm: Wa dsirdeet, es eeschu pirti, tuhda uhdeni! Un pats no-eimu pirti, isgehrbohs lihds kreklam un nu redſeschu, waj neſſihſ. Kas to dohd? Pawerru durwis, ka ne ta ne; fauzu un blauju, kalpeki, kas paschu neſta uhdeni blakku perrahs, ſahf wehl manni isſmeet, ka warreschoht gan gaidiht stihws palikdams. Sashuttis apraijohs praſſu un drachſchu teescham pee lunga. „Kungs mellejeetees few zittu kutscheri, es te nepaleeku, fur wihram japaleek par nerru. Kungs pasmeedamees ranga peemeerinah: Kas tew lait? Ko tu grihbi? Bet es nu arri ſanemmu pilnu mutti ar wihra balſu un ſalku: Juhſ lungs fohlijatees isgahdaht pirts uhdeni un ka nau ta nau. Kungs pawerr durwis: „Meitas, lam juhs nedohdat kutscheram uhdeni preeksch pirts?“ Schihſ sweegdamas atbild us ſpanni rahdidamas, tur jau effoht uhdens, kapehſ neneffoht, kad grihbhoht; ſmejahs un kweez wehderu brauzidamas, ta ka grihbeju ais dufmahm ſklaidri plihſt. Un pats lungs arri dohd meitahm taſnibu, ſalku us manni: Nu ko tad tu kleeds, kapehſ neneſs, kad dohd? Es atbildu, ka neeſchu wis meitahm par ſullaini, esmu kutschers, lungs ka katrs zits, labbahf ſapuhſtu mellumôs ne ka meitahm

to eerahdih. Kungam tas nepatikka, tas man uskleeds, lai eimoht isgulletees un aiffitt durwis zeeti. Gimu arri. Meitas, ka jau beskaunas, wehl noſauka nopakkat: Puiſchelis tahds! Driggenu gan ſa-ehdees, dulſ palizzis, — — — No rihta useimu pee lunga, grihbu tam usfazzih. Bes kas to dohs? Schihſ man atſalka ihſchi, ka gadda widdu ta ne-atlaihchoht, lai prohwejoht til eet. Sahku dohmaht, kas sinn ka eet; esmu tad arri palizzis, bet ar kahdu firdi, to gan paschi ſaprattiseet. Wehl atnahf pirmden mahte, ka jau wezs zilweks, nesaprasdama, ko ſchee laiki peeneſs, nemm manni iskehſiht pee pehdigas nabadsibas, jauz manni par pahrgalwi. Treſchdeen atkal tehws ſlahf, tahds pats ne attihſtitu laiku behrns, tas tew wehl graſſahs til man ar ſtribbu ſadoht par mugguru, buhſchoht man isdſiht tahdus nilkus. Til til ismukku un eestrehjis ehrbergi rakſtu Jums ſcho wehſtuli. Ja negrihbeet, ka wiſſa muſſu kutscheru kahra tohp ar kahjahm mihta, tad zelleetees, gudrojeet, nahzeet un darreet! Mannas dohmas irr schihſ: Wiſſu-pirms mums wisseem kutscherem no latweeschu tautibas jazek ihpascha kutscheru beedriba. Suhteet man ſawus balſus, es ſubtiſchu Jums tad beedribas liklumus un grihb pats Juhſu preſuments buht. Apnemimees tad wiſſi, no nahkofcheem Surreem neweenu weetu nepeuenent, fur uhdeni mums pirti meitas nesaneſs. Raudſſim wehl peelikt, ka ratti meitahm jasmehre. Paſtarpam wehl raudſſichu isdihbinahf, kurra no muſſu kufnas leelkundſehm ihſti wainiga, waj ta wahzeete waj muſſu paschu kundſene. Kad til wahzeete nebuhs muſſeju usſkubbinajuſi; tahda wahzeete irr deefgan ſtuhrgalwe, ka pascham kutscheram nedohd labburihfu un gohdu; tur tad buhtu labbi, kad mehſ wairs ne-eetu ne pee weena lunga deeneht, fur wahzeeschu kundſenes ſtarp deeneſtneekem. Bet mannas dohmas irr, kad til muſſeja patti nebuhs pahrgalwibu isperinajuſi, brauka us ballehm, eeklaufahs, ka galwu buhs zillaht, pahrserrahs tahs mahzibas, ka wiſſi taggad effam lungi un kundſes, un nobrauz no zella, ka neproht wairs ne kutscheram klaufiht; tahdahm til buhtu pawiffam janoleeds eet klaufitees tahdas teaterballuweeſſibugudribas. Gaidichu no Jums us to abtraſo atbildas, kas eeprezinahs taſs leelas pirts behdas

Juhſu tauteeti un amata brahli, to kutscheri

N. N. lungu.

J.....m. muischâ, Augustâ 1873.

### Raudas firgus,

	ſelgawâ 1. Oktober 1873.	usſrag.	fohl.
5% walſts-aiffeneſchanas billetes ar winneſi.	1. aiffleen.	158	156
	II. aiffleen.	154 <sup>1/2</sup>	153
5% walſtsbantâs-billetes	" " "	96 <sup>1/2</sup>	95 <sup>1/2</sup>
4% Widſ. ſandbrithes, uſſalkamas	" " "	100	99 <sup>1/2</sup>
	ne-uſſalk.	98	97
5 <sup>1/2</sup> % Kurſ. ſandbrith. uſſalkamas	" " "	99 <sup>1/2</sup>	98 <sup>1/2</sup>
	ne-uſſalk.	97 <sup>1/2</sup>	96 <sup>1/2</sup>
Ribgas-Dinah. dſelſſjella akſijas us 125 rub.	" " "	137	136
5% Ribg.-Dinah. obligazijas us 100 rub.	" " "	92	91
5% Ribg.-ſelgaw. " " " 100	" " "	117	116

Latw. Amichu argahdatajs: J. W. Sakranowicz.

# Sluddinafchana.

## Sluddinafchana.

Kad tai 6. Septbr. f. g. no Krohna Wirzawas Smedebnu fainnefa laula weens pallhhdia firg faktere u ihdf fchm neweens tabdu mellejis, tad tohp zaur fcho sluddinafchannu finnamas darribis, ja kam fchis firg peederrighe buhtu, lai tandebht wlnna ihpafchnefs pee fchibs pagaita waldifchanae freidshas ihdf 15. Oktbr. f. g. ar taifnaam peederrigabm fimehm ju pret barrozchanae fchies allhdinafchanaam fannent, jo zittabi ar wlnnu peh: liffmuem darribis. 2

Kro na Wirzawas pag. wald. tai 26. Septbr. 1873.

(Nr. 708.) Pag. wezz.: J. Aufmann.

## Sluddinafchana no Kurfemmes uggund-apdrohffchanafchanae beedribas.

Generalapufke ire nofpreedufi, ehfas, kurreas wairabl fa 10 wohdi mihittu jeb kulittu linnu teel ufglabbati, zettortai klaffe peefkairti, jeb kad takdas ehfas, debf wlnnu bruhffchanae preefkch zittabm wajadfabdm, pee flitakas klaffe jau pee derretu, tabs, tandebht la linnu tur ufglabbati, pee peh tam nahfdamae uggitakas klaffe peefkairti. — Kurfemmes uggundapdrohffchanae beedribas dirolhja fcho finnamu darridama wefobdina wiffem teem beedribas lohjekkeem, fas weena ebta wairabl fa 10 wohdi linnu ire ufglabbajufchi jeb dohma ufglabbati, to tam peederrigam aprinka-preefkchneefam finnamu darribt un fawu pohfi klabi peelfti, un wlnnu luhgt, to ehfu weenahkana flitaka klaffe eelfti, lai to pa-uggunatu uggundapdrohffchanae-eeamfku warretu arehflaabt un aifmafabi. Kad to wehru nelitku un neffpilditu, tam warretu notitk, la ja zaur uggunt wlnnam flahde notitku, tad no tabs allhdinafchanae-finnamas ta wabrychanta iifnu eeturera, kas fchibs beedribas ftatuta § 11 irr nofpreefka. 3

Zelgama, 22. September 1873. Nr. 1534.  
Direktoris: P. v. Drachensfels.  
Sekreteris: A. v. Peng.

## Sluddinafchana.

No Zelgawas pilfchta magiftrates teel zaur fcho wiffem finnamas darribis, la 4. Oktober f. g. preefkch rudenas wulfien 12 rakiticha preefkcha dachari negeldigi tappufchi uggundbeffchanae riifti abirare wairabhohlitajem tiks pahdrohti. Par apleginafchannu:

Id. Engelmann, sekreteteris.

No Zelgawas wirpifkunga pagaita waldibad teel wiffi fchi pagaita lohjekti, furreem galwas nauda jamalka un galwas behffchanae jaberr, ufajinat, fa tee katru nedelu obrdeena Erzogu muifchas pagaita waldibas namma pee fawabm malfafchanaam lai fanabl. Reddigi teel wiffas muifchu un pagaitu waldibas luhgtas, fchi pagaita lohjeklus ne weenu deena bef rittigabm nomalfchanae fwiltanzehni nepeeturrecht. 2

Zelgawas wirpifkunga pag. waldiba, tai 27. September 1873.

(Nr. 88.) Pag. wezz.: J. Peterfobn.

No Zimmeres Krohna pagaita waldifchanae (Dohbeles aprinkfi) taps u augftakas teefas atwehffchannu, tai 24. Oktober f. g. no Zimmeres magafthnes 200 mehri rufdu mafatds dalks pret fladru mafku uf wairabhohlitajannu pahdrohti. 3

Zimmeres pag. namma, 20. September 1873.  
(Nr. 132.) Pag. wezz.: J. Habermann.  
(S. W.) Stribw.: Joh. Krafft.

No Schlibbes pagaita teefas tohp zaur fcho finnamas darribis, fa tai 10. Oktober f. g. un wehl tai nahfama deena eelfch Sillabz Uige mahjabm ta nelalka fainnefa Dabne Uige mantiba, fa: gohwis, aitas, zublaf un wehl zittas pee mahjabm wajadfigas leetas, wairabhohlitajem tiks pahdrohtas. 2

Schlibbe, tai 15. September 1873.  
(Nr. 31.) Preefkchfchd.: J. Blumenfeld.  
(S. W.) Ralfwobdejs: G. D. Straubmann.

Brambergu pagaita teefa darra zaur fcho finnamu, la 12. un 13. Oktober f. g. wulfien ahonno no rihta Libbeefchu mahfas tabu Libbeefchu nomirufkchas fainneefes Greetas Liebert mantibu, la flauzamas gobwis, weenu bulli, 2 firgus, aitas, folhjis, weenu fetla wulfieni un zittas fetla un fudrada leetas, flilwenus un dafchadas feeweefchu drehbes wairabhohlitajem pret fladru naudu pahdrohts. 1

Zalgrahwe, 19. September 1873.  
(Nr. 273.) Preefkchfchd.: A. Widdin.  
(S. W.) Teef. ftribw.: S. Allmann.

No Keel-Wirzawas pagaita teefas teel finnamas darribis, la tai 3. Oktober f. g. fcheyenes Aufteeru mahjas uhtrepe taps noturreta, furru tiks wiffadi lohpi un dafchafchada mantiba pahdrohta. Tapat teel tee paraddu deweji un rehweji ta nomirufkcha Aufteer mahju fainneeta Jakob Gulbe ufajinati, fewt libd 27. Oktober f. g. pee fchibs pagaita teefas peefajjitees. 1

Keel-Wirzawa, tai 19. September 1873.  
(Nr. 54.) Preefkchd.: J. Rosenbal.  
Teef. ftribw.: A. Allen.

lle waweht

## tabh Keiseriffas Majestetes, ta Patwaldineeka wifu Kreewu u. t. j. pr.

tohp zaur fcho no Engures pagaita teefas wiffi tee, kas warren fawas rektus uf weenu 90 affi yarru luggabehti ar enturu, furru pee Behrszeena fahdas 2 werkes no jubmalas juhra atroka un pee ta tai 8. November 1867. g. nostrandefufcha Dlenender fugga „Gertruda Antina“ effeht peederretufchi, eeradehti, — ufajinati, tai 15. Januar 1874, lufch par weenigu un beidlamu terminu wiflts, pee Engures pagaita teefas ar fawabm eerahffchanaam peemeldeetes, ar to peedraudfchannu, fa wiffi tee, fas minneta deena neubus peemelde-jufchees, tiks araiditi, teem pafcheem muifchiga fluffuzeechana uflitka un tahm no Gb. Giel wee-nestahm retiehm zaur liffmuem un fpreedumu taps pafneegts fpehke. Tas jaleel wehrt! 2

Engures pag. teefa, tai 15. September 1873.  
(Nr. 111.) Preefkchd.: R. Lohnfeldt.  
(S. W.) Stribw.: J. Jacobfoba.

No Strutteles pagaita waldifchanae teel wiffi tee pee fchi pagaita peederrigi un abrupu pagaita dffhwodamni lohjekti zaur fcho ufajinati, lai wlnnu wisweblatais libd 28. September f. g. preefkch few un fawejeem fruftamabm flimes, debf wlnnu ufnefchanae pagaita rullds, fchelt weenefs. 1

(Nr. 150.) Pag. wezz.: G. Frohmann.  
(S. W.) Pag. ftribw.: Gd. Stobbe.

No Slampes un Prabhwinu krohna pagaita waldifchanaam tohp wiffem teem pee fchem pagasteem peederrigem pagaita lohjekkeem zaur fcho finnamas darribis, fa ta krohna un pagaita no-dohffchannu flaffeefchana preefkch ohtu puffi 1873. un wirno puffi 1874. gadda notiffufe, un ja fahds dohmatu pret fcho flaffeefchannu fahdu eemeflu zelt, tohp ufajinabis libd 10. Oktober f. g. fawu nemeeru tur wajadfigas weenit, jo wehlati neweens wairas netaps flauhifis. 1

Slampes un Prabhwinu pagaita waldifchana, tai 12. September 1873. (Nr. 263.)  
Pag. wezz.: R. Blumberg.  
Stribw.: J. Guttmann.

No Krohna Wehmelmufchas pagaita teefas teel zaur fcho finnamas darribis, fa wiffi tee, furreem pee ta nelalka Danneemufchas Lauring kalleja Jacob Lauring ohtabtas mantiba tabda taifna wraffifchana buhtu, wiffuwehlatais libd 10. Nowember f. g. fchelt peeteittees, jo wehlati neweens netiks flauhifis. 1

Krohna Wehmelmufchas teefas namma, tai 25. August 1873.  
(Nr. 32.) Preefkchfchd.: Klina.  
Teef. ftribw.: Dunder.

No Keel-Behrfes pagaita waldifchanae, Dohbeles aprinkfi, tohp finnamas darribis, fa no fch pagaita magafthnes 500 mehri labdu rufdu mafatds dalks tai 4. Oktober 1873 Keel-Behrfe u wairabhohlitajannu taps pahdrohti.

Keel-Behrfe, tai 19. September 1873.  
(Nr. 194.) Pag. wezz.: J. Keening.  
(S. W.) Stribw.: G. Schwan.

Krohna Slampes pagaita waldifchana uf to wiszeetato wiffi ufdoht wiffem abrupu pagaita dffhwodameem fchi pagaita lohjekkeem, fewt, fawas feewas un bebrnus, debf no augftakabm teefabm ufdohtu rufku farafkifchannu, ar tahm wajadfigabm fruftamabm flimehm, wehlatais libd 10. Oktober f. g. eelfch Slampes pagaita namma meldeetes. Wiffas pilfchtu, muifchu un pagaita polizejas teel lajnigi luhgtas, teem eelfch wlnnu aprtakem dffhwodameem fchi pagaita lohjekkeem fcho finnamu darribt.

Slampes pag. waldifchana, tai 18. Sept. 1873.  
Pag. wezz.: Krubfa.  
Stribw.: J. Guttmann.

## Sluddinafchana.

Krohna Wirchu muifchas pagaita teefa darra finnamu, fa par ta nelalka kalleja Ans Bifcholanantu, paraddu debf konfufte fpreesta un fa par to beidlamu terminu, libd furram wiffem parabdneefem un paraddu dewejeem ta nelalka Ans Bifchola pee fchibs teefas japeeleizahs, tas 16. November f. g. irr notikts; wehlatas meldeffchanae netiks weenentat, bet peh liffmuem darribis. 3

Wirchu muifch. pag. teefa, tai 21. Sept. 1873.  
(Nr. 470.) Preefkchd.: J. Uppicht.  
(S. W.) Teef. ftribw.: J. Straup.

Schloffenbeles pagaita waldifchana wiffem abrupu pagaita dffhwodameem fchi pagaita lohjekkeem uf to wiszeetato wiffi peefohdina, fewt, fawas feewas un bebrnus, debf no augftakabm teefabm ufdohtas pagaita rufku farafkifchanae, ar tahm wajadfigabm fruftamabm flimehm, wisweblatais libd 1. Oktober f. g. pee fchibs pagaita waldifchanae bef atraufchanae meldeetes.

Schloffenbeffe, tai 20. September 1873.  
(Nr. 237.) Pag. wezz.: R. Winter.  
(S. W.) Stribw.: Urbanowifch.

No Krohna Wihnfchenkes-Kalmes pagaita waldifchanae teel wiffi tee pee fchi pagaita peederrigi un abrupu pagaita dffhwodamni pagaita lohjekti zaur fcho ufajinati, lai wlnnu wisweblatais libd 28. September f. g. preefkch few un fawejeem fruftamabm flimes, debf wlnnu ufnefchanae pagaita rullds, fchelt weenefs. 1

Wihnfchenke, tai 14. September 1873.  
(Nr. 157.) Pag. wezz.: A. Jggann.  
(S. W.) Pag. ftribw.: Gd. Stobbe.

No Kalmamufchas pagaita waldifchanae, Dohbeles aprinkfi, teel wiffas lauku un pilfchtu polizejas luhgtas, uf tam it ftingri fhattitees, fa ne fahds fchi pagaita lohjekti, furram fladru galwas naudas fwiltanzeh neubihu, neteel peeturrehis, bet libd 25. Oktober f. g. fche fa parahoneels ahjel-lehts fuhtu. Tapat arri wiffem pee fchi pagaita peederrigem uf wiszeetato peefohdinabts teel, fawas fruftamas flimes var fewim un fawu familju debf pagaita rufku jagattawofchanae libd 25. Oktober f. g. argabdabt un fche weenit. 1

Kalmamufchas pagaita namma, 12. Sept. 1873.  
(Nr. 213.) Pag. wezz.: B. Dehle.  
Stribw.: M. Bergmann.

Wefchobines fainneefam Augrebnam, pretti Grafwendale, eelfch Bauffas aprinka, 4 juhdies no Zelgawas, uf pafcha Keulwees freata, irr tas farlanais mahls no to wislabbako fort, no fa warr keegelus un daffinuz taifht. Ire laiwahm uf Zelgawu un Ribgu warr fawu prezi felleht un mafku turpat pa uhdent weenabl. Augfcha minnehts fainneels grihd to uf renti uf gadderent floht, ar finnu un wiffabm eerflietabm ehlahm. 1

Pehz augstaku teefu pawehli ir jaunl pagasta rukti jagatawojami. Tadeht usakina Krohna Plesjumuischas pagasta waldba wiffus pee teem fawenoteem pagasteem, ka: Plesjumuischas, Lipitus muifchas un Audinmuifchas peederigus, abrus pagasta dshwodamais pagasta-lohjekus (wihrischtus un fowifchtus) tai 24., 25. un 26. September f. g. pee schihs pagasta waldbas atnabt un par fawu un fawu familiju wezzumu krusamas simes we- neit. Wiffas pilfehta, muifchu un pagasta polize- jas teel luhgas, teem wianu apriakds dshwoda- meem schi peederigeem pagasta lohjekteem schi fluddinofchenu finnamu darriht un tohs wafchus nepeetureht, lamehr simes ufrahda, la irr pee fawu pagasta waldbu to wajadfigu schini leeta isoldifuschi. 1

Plesju muifchas pagasta waldba, tai 7. Sep- tember 1873. (Nr. 327.) (S. W.) Pag. wez.: F. Ebelmann.

No Veel-Fluges mahitaja muifchas pagasta waldbi- fchanas tohy wiffem teem pee schi pagasta peederigeem lohjekteem zaur scho finnam darrihts, la ta Krohna un pagasta nodofchenu klaffereefchana preefch oftru puffi 1873 un wimu puffi 1874 noillute, un ja dohnatu fahds pret scho klaffereefchenu fahdu emeflu zelt, tohy libds 1. Ottoberi sch. g. ufakimati, fawus nemeerus, tur wajadfigus pee- neft un imelleht, jo wehlak neweens wais ne- taw klaufigs. 1

Wehl tohy no schihs pagasta waldbifchanas wif- feem Veel-Fluges mahitaja muifchas pagasta loh- jekteem finnam darrihts, la ta galwas naudas pretti nemfchana arween tai 5. mehnescha deena notks un ja tanni deena fwehtoeena dubtu, tad to pirmdeen pehz tam. Wiffas muifchu un pa- gasta waldbifchanas tohy luhgas, schi pagasta loh- jektus, bei tabu wajadfigabun un riffigabun galwas naudas grabmatatub nepeetureht. 1

Veel-Fluges mahitaja muifchas pagasta waldbi- fchanu tai 10. Septembri 1873. (Nr. 71.) Pag. wez.: F. Krause. Pag. fribw.: J. Rosenhal.

Brambergu pagasta teefa darra zaur scho fin- namu, la 8. Ottober f. g. pullten ostons no ribta Kalnabeerna mahjas ta nomirufcha Kalna- beerna fainneefa Jabu Bergfinda mantibu, la jubfas, lohjas, altas, ratus, raggamas, drebkes un jittas dafchadas fainneezibas leetas pret flate- dru naudu wairabfcholtajem pahdohs. 1

Kalgrahwe, 15. Septembar 1873. (Nr. 265.) Preefchfchd.: A. Widdin. (S. W.) Teef. fribw.: S. Allunan.

No Laukumuischas pagasta waldbifchanas teef wiffi tee, pee schi pagasta peederigti un abrus pagasta dshwodami pagasta lohjekti zaur scho uf- aizinati, tai wianu wiswehlafais libds 28. Sep- tember f. g. preefch few un fawejem krusamabs simes deht wianu ufnefchanas pagasta ruktos, fcheit weenes. 1

Laukumuischa, tai 4. September 1873. (Nr. 142.) Pag. wez.: K. Kohde. (S. W.) Pag. fribw.: Ed. Stobbe.

No Wihufchenku-Mahwes pagasta waldbifchanas teef wiffem zaur scho finnam darrihts, la wianu grabmatas un ratfus, las pee pagasta waldbi- fchanas un pagasta teefas tohy laffas, wais ne no Tullkama, la libds schim, bet no 15. September f. g. no Uppesmuifchas wasta-kanzijas fanems. 1

(Nr. 156.) Pag. wez.: A. Jggann. (S. W.) Pag. fribw.: Ed. Stobbe.

**Brantschu turgus Bauksa** buhs no 8. libds 13. Ottober f. g. 2

Bauksa, 14. September 1873. (Nr. 114.) Pilfehta eftermannis: G. Schmidt. (S. W.) Buchhalteris: (unseferlich).

Pee Zehrfach fainneefa awpafch dšimt Wefcha- muifchas irr awzirfti un ne-awzirfti amini pah- dohdami. 1

Zaur scho eedrohschinohs wiffem finnamu darriht, la es fawu darbaweeetu fattolu celu no Schablowfki namma wafes celu Knospe namma Nr. 3 emu pahzrehlis un luhgu mannim to ufizizibu, las man libds schim parahdita, arri uf preefchu ufglabbah. 1

Jelgawa, Septbr. 1873.

**C. S. Jacobfohn,** felta un fudrabkallis.

# Jelgawa. Labbibas Jelgawa.

un zittu lauku rafchojumu pahrdofchenu pehz nodofchenu probwehm apgahda 4

**Viccop & C., Jelgawa.**

Kantors atrohnahs pee turgus platscha (Paradeplatz), eprettim „Zehra“ trafterim, Feiertaga namma.

## Weenas mahjas

irr dawunamas uf nahlofchu gaddu 23. April 1874 uf arenti ar labbeem arawem lauteem, plawabun un gannibabun; tas leelum irr no 220 pubra weefabun. Kam wafschkana, war flabiata dabuht finnah per Danifchewfch-Luft, Jelgawa prettim Karweefchu wafnizat. 2

## Diwas

### masas muifcheles

teef lehti uf renti adofhtas. Klaptatas finnas Rihga, leeta Wefander-celu Nr. 5, weenu treppi augftu pee Schnidwald funga.

No leelas Seffawas muifchas waldbifchanas teef zaur scho finnam darrihts, la tas tur peederibgs gadda turgus tai 14. un 15. Ottober deena 1873 g. ufs nomerehts. 3

**Wuifchu waldbifchana.**

Te es wiffem finnamu darri, la es to fiskata weetu Kuldigas wirspilskunga teefa afchajis un taggad par

## adwokatun Kuldigu

no Kurlemmes oberhofteefas emu ezelt. Es dshwoju pee masa turgus platscha konditora Konz nomma. 3

Kuldiga, tai 24. September 1873.

**Paul Wachtsmuth,** oberhofteefas adwokat.

No schihs deenas libds Otobera mehnescha eefahfuman sch. g. warrehs manni teefas-leetas dabuht runnabt kaufmanua Feiertaga namma, turgus un efer-celas flubri, awpafcheja tabfcha, — eereefchana no turgus wuffes; bei no la laika kur- neefa Kreugsteina namma, fattolu celu Nr. 17, weenu treppi uf augfchu. 1

**C. Tiling,** oberhofteefas adwokat.

Par finnu zeentgeem lauzineelcem, la es to zittreifeju **Wefifera eebrauzamu weetu Nr. 43,** leelays un Wehtera celas flubri, pretti Gunthera lunga mahjat, emu pahrlabhojis un par treetnu eebraufchenu eerikreife, tadeht luhdsu zeem lauzineelus manni ar fawu awneleefchenu pagoh- dabuht. Par riffigu ulwafschenu ufizizigi gabdafchu. **N. Lindenberg,** Jelgawa. 1

## Jauni laudis,

las schini gaddu par flobleneem Jelmas pagasta ffohla grubb eefabht, tai weemebahs ar krusamu un ufweefchonahs atterahiti 24. Ottober pullfien 8 no ribta, deht ufnefchanas eefama, pee infpektora **Sadowafchu. Skohlas preefchneeziba.**

Tannis pirmas deenas schiani mehnefti awpewdia kaunas gubernu weens garfpalwains, baltimelns- feedains putnufans, wirspus azijim dšelfens, las Kurlemu Dinaburgas widdu irr raddijeef. Ja tas waf atrafchahs, teef luhgas, wianu waj Dina- burga deffasbohfti pee Strauf funga, waj Rihga eefch pilfehtas, kalleja celu Nr. 64, wa 2 treppewm augfcha, pret labbu pateizibas maffu nodoh. 1

Eefch Dsholu muifchas Tiltinu mahjabun irr weens **melnis firgs ar ratteem**

preklidhts. Kad libds 20. Ottober tas nepeetiffeet, kam tas firgs peeder, tad wafsch ufs pahrdohs.

## Stiprus jaunus maisus

warr dabuht pee **Viccop & Co., Jelgawa,** pee turgus platscha, eprettim „Zehra“ trafterim. 1

## Baltkafposti

wefeläs, leelas galwas teef uf Joppela f. fabrika grunfsgabwalu pee Jelgawas **schaffahm** pahrdohi. 3

Wiffas fortes fawu Rihgas plantu, dehtu un **laktu** weedahwa par lehtcem turgem 3

## C. J. Jakobfohns,

fattolu celu, fahaja bobti, pee baltu falka, Nr. 16.

Bobti labbi englifchu 2 un 3 pubru teeli **lab- bibas maisi** irr dabunami zaur to wadmallas andeles-weetu no **A. Schweifzing.** 2

## Belgias un Rihgas

# rattu fmebri

pahrdohs lehti 5

**Viccop & C., Jelgawa,**

kantors pee turgus platscha, eprettim „Zehra“ tra- fterim, Feiertaga namma.

Ta jauna grabmata

## „Slimmibas gulta“

latwifki farafstila no Jelgawas karweefchu pilfehta mahitaja **N. Schulz,** preefch flimneem un wiffem tabdeem, kam gar flimneekem jadarbojabs, par 20 kap. dabujama eefch **Wefthorn** f. grab- matu bobts Jelgawa pee turgus platscha. 3

## Bihbeles-stahstu bildes.

Idofhtas Bafel no **G. F. Spittler** f. un dabu- jamas Jelgawa pee **Wefthorna,** zittreifeja Rejhera grabmatu bobti. Wafka eefch kuwehpa 35 kap. un eefetas 45 kap. f. 4



# Basnizas un fkohtlas sinnas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

**Rahditajs:** Sinnas. La Deewa mahzitaja Jahna Parahdischanas grahmata. Retad nau deefgan teitts. Preefch Latw. kurlmeemu ff. 2c.

## Sinnas.

Jrlawas basniza scho waffar' no eeffch- un ahra puffes it jauki uskohpta. Ritterfchaftes kommiteja dewufi pahraht par fintu rubulu preefch basnizas ismahleschanas un apseltschanas. Bet basnizai tohrna nau. Arri to griib draudses lohzeeki eegahdaht. Jau nauda preefch tam mesta un tamdeht 2. September schinni basniza konzerte turreta, fur no Behring k. wadditi lihds 130 dseedataji no Jrlawas un Dschuhkstes daschas garrigas dseefmas dseedajuschy, gan ar ehrgelchm, gan ar 25 instrumentehm lihds spehledami. Pehz tam sakkums, Jrlawas Dankenu mahju dahrsä, laizigas dseefmas dseedatas un par starpahn musikis spehlehts. Effoht wairahf ne ka 100 rubulu eenahzis.

No Dschuhkstes. Lai 19. un 20. August noturrejahm Dschuhkstes fkohtla fawu 23. fapulzi, us kuru 20 fkohtmeisteri un Dschuhkstes mahz. lihds ar kand. Klappmeyer k. bij fanahkuschy. Ka ik reisas fawu konferenzi 2 deenas turrarn, lai par to lassitaji nebrihnahs. Muhsu konferenzes apriakis irr labbi patahlu isteepees, ta ka dauds beedreem daschu reis 7 lihds 8 juhdses tahlu jabrauz, kamehr konferenzes weetu fassneeds. Beedri fapulzejahs pirmä deenä ap pulksten 4. pehz pusdeenas un isfchirrahs ohtra deenä ap pusdeenas laiku. Dschuhkstes fkohtlm. Weinberg k. usrunnaja fanahkuschohs fkohtmeisterus, lai tee mihlestiba, weenprahntiba un pasemmiba fawu darbu strahdatu, no ka Kunga palihdsibu luhgtohs un paschi wiffada labbuma peenemtohs. Apfpreeda par to jautaschanu: ka eemanto fkohtmeisters no faweem behrneem mihlestibu? Kad behrneem mihlestibu rahda, pee winnu spehlehm beedrojahs, teem brihwstundäs preekus atwehl, kad fkohtmeisteram tahs garra dahwanas peemahjo, zaur kurrarn winsch fawas mahzibas pee behrneem jo patihkamas padarra. Par scho leetu runnajoht fahka par to apfpreest: ka warr fkohtlas mahzibas behrneem patihkamas padarriht?

1) Kas pee karkisma mahzibahm buhtu eewehrojams? Lai fkohtmeisters ta mahza, ka behrni to faproht, lai masahf stahsta, bet jo wairahf zaur jautaschanahm behrnus uf preefchu wedd; lai pee tahm mahzibahm stahsta preefchshmes no bihbeles stahsteem, pasaules stahsteem un zitteem dshwes gaddijumeem. Par lohti

derrigu grahmaturu ar dauds tahdeem stahsteem usteiza Klappmeyer k.: „Caspari Weltliches und Geistliches.“

2) Biheles stahsti buhs behrneem patihkami, kad tohs fkohtlm. ar firsuigeem, fskaidreem wahrdeem stahstih, arri zaur zitteem stahsteem un dshwes notikkumeem schih mahzibas apstiprinahs. Tahdas leetas, semmes jeb laudis, kas stahstos preminnetas, behrneem labbakas fapraschanas deht isfkaidrohs. Labbi buhtu ja kuru stahstu warretu behrneem jauka bildē parahdiht. Wahzu walloda irr preefch tam jo teizamas no Julius Schnorr von Karolsfeld. Bet arri Latweefchu walloda jau daschas teizamas bildes apgahdatas, kas pee bihbeles stahsteem derrigas.

3) Kehkinafchana lai irr weegla, faprohtama un redsama (anschaulich). Lai behrni fskaidri eemahzahs fskaitlu wehrtibu fapraht un lihds fintam fskaitiht, atuemt, wairoht un dalliht, tad pehz ar leelakeem fskaitleem labbaki fapratihis. Uf nahkofchu konferenzi par zittahm fkohtlas mahzibahm apfpreedihs. Kad us scho konferenzi arri kahds fskrihwera kungs ka weefis bij atnahzis, tad winsch fkohtlotajus usajznaja, lai par to ap-runnatohs: Kas buhtu darrams, lai behrni pehzdeenas nau fuhdssetaji un leeli prozessetaji? Behrni ja-eeraddina pee darba, lai tas teem buhtu mihlsch un patihkams, jo flinkums irr wiffada launuma perrekliis. Ta irr muhsu laika fehriga, ka dauds pahritikuschi fainnaeeki it ne ko wairis newihfcho strahdaht un gar fawu mahju buhschanu darbotees. Tee apkahrt wasajahs, dserr un fuhdsahs. Lai behrneem to isfkaidro, zik dauds mantas un laika fuhdssetaji daschureis neeka leetas deht isteht, zik dasch fainneeks fawas bagatahs mahjas zaur leelahm prozessehm it nabagas padarrijis.

20. August islassija un apfpreeda no „Berthelt allgemeine Lehrerzeitung“ Ghtreiku un Sweedru lauschu fkohtlas uf Wihnes istahdi. Tad: ka irr ar lauschu mahzibu Giropas walstis? No Balt. wehstu. Bielenstein mahz. atbildu Kronwald k. Druflas par Widsemmes fkohtlas buhschanu.

Prohwes mahzibas noturreja pahr 3. baufli, pahr Jahsepa stahsteem un par Kurssemes geografija. Nahkofcha konferenze buhs 27. un 28. Dezember Semmitē. 3 fkohtmeisteri atkal apnehmahs prohwes mahzibas turreht pahr 4. baufli, pahr kchniku Dahwidu un pahr wezzeem Gipteescheem.

Dohbeles latw. mahzibaja muishä 3. September k. g. fkohtlotaju fapulzi noturrejuschy, pee kurras

bijufchi peedallijufchees kahdi 12 fkolhotaji, trihs mahzitaji un weens weefis. Fkolhotajs Gefner f. dewa apspreeschanà to leetu deht behrnu-strahpeschanas fkolhlàs un wehl ihpafchi peeminneja, ka wezzaki famus behrnus daschu reis pabalstocht netikkumà un prettojotees apstrahpeschanai, fkolhmeisteri apwainodami, ka tas pee winnu behrna ar ween pahr bahrgu bijis. Tikka wispahrigi norunnahs, wezzakus pahr saweem behrneem pee atbil-deschanas faukt un meefas-strahpeschanu fkolhlàs ne-atzelt. Bod mahzitaja lungs zehla preekschà truhkumigu fkolhlàs- apmekleschanu un fkolhotaji apnehmahs deenas-grahmatas weft, fkolhlàs-deenas wairahl kontroleereht un behrneem gadda-laikòs leezibas-sihmes isdallih. Schinni paschà leetà fkolhotajs Gefner f. wehl zehla preekschà, ka behrni brihwstundàs buhtu sem stiprakàs usraudischanas nemmami un lahtigi peeturrami pee wingrofschanas un zittahm tahdahm meefas-lohzijschanahm, un ka fkolhotajam ne tiklai mahzibas-stundàs ar teem waijaga nodarbo- tees, bet arri wiffòs zittòs brihschòs azzis turreht no- mohdà, un ar teem mihti farunnatees un fa-cetees. Bielenstein mahzitaja lungs runnaja par latwifku orto- graffiu un wiffi fkolhotaji weenprahrtigi bij us to, ka dubbulstofchanu warretu atstah, tomehr tà pat pakkaf o tà wiffur zittur to h patureht, un pee teem sweschwal- lodas wahrdeem, là: Anna, rullis, kerra zc. to dubbulstofchanu wehl aifweenu jo prohjam leetaht. Bei- dsoht Bertram f. runnaja par to, zil labbi tas effoht, kad arri wezzaki paschi nahf palihgà pee behrnu-fkolho- fchanas, là to Zelgawas aprinki daschàs weetas — ihpa- fchi Leel-Swehtes apgabbalà — darroht, fur wezzaki mahjäs pahrnakluscheem behrneem pehz eefpeschanas wismasahl tohs bihbeles-stahstus leekoht fewim isstahstih preekschà, kurrus tee tai deenà fkolhlà mahzijufchees un tohs tad mahjäs peeturroht pee tahstakàs mahzifchanahs. Sapulzi beidsa dseefmu nodseedoht.

No Kursemmes, Durbes kirspehlè. — Bunkas ja unahm ehrgelehm, to Bunkas lungs G. Koch likka Leepajà pee K. Meff. Herrmann f. schowaffar tai- fih, irr 5 balsis, prohti: Bordon 16', Geigenprinzipal 8', Hobflöte 8', Flaute amabilis 8', Prinzipal 4' un Oktavcoppel, bes pedahles un makfa ar mahleschanu un apseltschanu 665 rubl. — Us ehrgelehm preekschà mirds feltitòs burtòs tas wirsrahts: „Par Deewa kalpo- fchanas pazillaschanu dahwina schihs ehrgeles Bunkas draudsei Herrmanns un Zuhle Koch tai gaddà 1873.“ — Ehrgeles daiti taifitas un winnu flanna irr patihkama un labba.

Berlines pilsehtà effoht 47 lutteru mahzitaju drau- dies ar 111 mahzitajem preeksch 531,074 luttereem. Preeksch tik daudf dwehselehm irr gan pamaf to mahzi- taju; arri awises schelohjäs, ka nekristiga dshwofchana augtin angohht pa dallai tik zaur to, ka tur tik maj to

dwehseles gannu un garriga apkohpschana newarroht tà notikt là waijadsetu.

Berlines leelà pilsehtà effoht 1872. gaddà bijufchas, là Bahju awises raksta, 73 draudses fkolhlàs, 801 fkol- lotaji un 47,088 fkolhleri. Bes schihm fkolhlahm wehl pilsehts pats usturroht eefsch ihpafschahm fkolhlahm 8899 fkolhlerus un kahdus 2000 behrnus eefsch bahreenifchu fkolhlahm. Berline gan par behrnu fkolhlofschanu labbi gahdajoht; bet taf par pilsehta fargafschanu (polizeju) ta wairahl naudas isdohdoht, ne là par fkolhotaju lohni; jo preeksch polizejas ta katru gaddu ismaksajoht 900 tuhlfstofch dahlderus un preeksch laufchu behrnu fkol- lotajem tiklai lihds 600 tuhlfst. dahld. E. F. S.

### La Deewa mahzitaja Zahna Parahdischanas grahmata.

e) peefta basuhne jeb pirmas wai 9, 1—12. Zahnis redseja no debbes swaigfni nokristam ar bedi- bena atfleghu; no besdibena akas uskaphj duhmi un no teem duhmeem zetahs sifeni. 2—3. Bet lai schohs sife- nus netur par ihsteneem sifeneem, 4a pantà tohp teem fazihts, lai nenomaita neds to sahli neds tohs kohkus, bet ween tohs zilwekus, kureem tas Deewa seegelis nau pee winu peerehm. Bet teem ar sawu mohzibu, kas irr lihds fkarpiju mohzibai, tohs nebuhs nokaut, bet moh- zih peezi mehneschus, tà ka tee zilweki to nahwi melles un ne-atradih, jo ta nahwe no wineem behgs. 4—6. tee sifini tohp falihdsinati ar kara sirgeem un ra- teem, us winu galwahm frohni, winu waigi zilweka-waigi, mati là feewu mati un sohbi là lauwas sohbi, winu brunas là dselles brunas, winu spahrnu trohlfnis, là ratu trohlfnis, winu afes là fkarpijas ar dseloni, un par wineem fehnijsch, ta besdibena engelis, ar wahrdu: Abadins pa Ebreischi un Apolions pa Greekischi. 7—11. Tas praweets Joëls 1. un 2. nodatà ar tahdeem sifeneem apfihme Babileefchu kara speklus, kas zehlahs Kana- anas semi famaitaht. — Tee sifeni no eles uskaphufchi un apafsch besdibena engela wadischanas (2 un 11, sifme- jahs us kahdu usmahlfchanu un karu, kas no eles spehkeem eededsinati; tas notiks pehz tahs apsegeleschanas jeb pehz tahs pirmas augfchamzelschanas tai tuhlfstofch gadu walstibà pret teem zilwekeem, kureem tas Deewa seegelis nau pee winu peerehm 9, 4. Bet kad tais 1000 gadòs eles besdibens bij aisseegelehts (fl. 20, 3), tad fa- prohtam, ka schi eles usmahlfchana notiks, kad tee tuhlf- stofch gadi buhs pabeigti (22, 7); kad ta swaigfne no debbes atdarija ta besdibena aku un islaida tohs sifenus, tohs besdeewigus mohziht, bet teem aisseegeleteem tee newareja neko padariht, tà là Jesus fala, Mat. 16, 18. ka eles wahrteem witta draudsi nebuhs uswareht. To pehz mehneschu garumu 9, 5 un 10 mehns newaram ap- rehkinahht.

f) festa basuhne jeb ohtr̄s wai 9, 13—21. Zahnis d̄sird balsi f̄lanam no fwehpinafchanas selta altara f̄uhreem 9, 13. par peemineschanu, ka f̄chi fohdiba ar wehl nah̄l par p̄fauli atreebchanas dehl to fwehto behdu labad, fo tee zeetuf̄chi p̄reef̄sch ta ap̄seegelefchanas laika. Ta bals̄s pawehla tam festam engelim atraif̄iht 4 engelus, faif̄ititi pee Givrata upes gaidija to laiku. 14. Tee bija famaitafchanas engeli, kas tapa faif̄ititi p̄reef̄sch tahs ap̄seegelefchanas un pirmahs augf̄chanzefchanas un teem 1000 gadeem (nod. 7, 1.) un nu pehz teem 1000 gadeem atkal tohp atraif̄ititi, lai nolauj to trescho zilweku teefu, finams kureem nebija Deewa seegelis pee peeres (9, 5.) Tee 4 engeli wedd par semi leelu fara f̄pehku: 20,000 reis 10,000 jachtneekus, winu brunnas bij ugunigas debefs-silas un fehr̄is̄kas, firgu galwas k̄a lauwu galwas, no winu mutesm̄ isgahja uguns, duhmi un fehrs. Tas uguns un tee duhmi un tas fehrs ap̄fihme, ka f̄chis kara f̄pehks ir eededf̄inahts no eles. 14—17. astes bij f̄schuhf̄lahm lihds̄igas; ar f̄schuhf̄ku galwahn tee famaitaja, 19. par f̄ihmi, ka tas wels, ta weza f̄schuhf̄ka (20,2) winas p̄af̄lubinaja. Schis karaf̄pehks nokahwa trescho zilweku datu; bet tee atlikuf̄chi ne-atgreesahs no faweem darbeem, no fawas wela un elku kalpofchanas, neds no f̄lepkawibas, burfchanas, mauzibas un jahds̄ibas. 18, 20—21. Schi parahdifchana ap̄fihme leelu karu, kas pehz 1000 gadu walstibas meera laikeem no wela tohp upuhsts no rihtu puffes, Givrata upes, 9, 4. warbuht f̄chis kars fa-cet kōhp̄a ar Goga un Magoga karu, par kuru ff. 20, 8—9. Stary festu un septitu basuhni Zahnis dabu ihpaf̄chu parahdifchanu, fo winsch apraksta no 10as nodalas lihds̄ 11as nodalas trihs̄pazmitam pantam.

### Zetorta parahdifchana

par Deewa namu un teem diwjeem leezineef̄eem,

10, 1—11, 13.

1. Uffahlfchanas wahr̄di 10, 1—11. Zahnis redsa no debefs̄ nokahpam engeli abgehrtu ar padebefi, us galwas winam bij warawihlf̄na, un wina waigs k̄a faule un wina kahjas k̄a ugunigi stabi, 1. wina bals̄s k̄a lauwas bals̄s un ka septini pehr̄koni, 3. Tas engels parahdahs k̄a Jesus, 1, 15; jo winsch irr̄ Jesus wehstnesis; wina wehsts̄ peeder wif̄ai vasaulei, tapehz winam weena kahja us juhru, ohtra us semi likta; wina wehsts̄ ir p̄reekawehsts̄, to ap̄fihme ta warawihlf̄ne; bet ta wehsts̄ ir eerakf̄itita tai atwehrt̄a grahmat̄a, kas wina roht̄a. 2. Un tas engelis pee Deewa swehredams to wehsti fludina, ka laiks wairs̄ nebuhs, 6. jo fahf̄fees ta muhschiba un kad tas septitais engelis basuhnehs, tad tas Deewa noslehpums (t. i. Deewa walstiba), fo winsch faweem kalpeem p̄af̄ludinajis taps pabeigts, 7. t. i. peepildih̄ts. Scho wehsti lai Zahnis nerakf̄ta, 4. jo tee muhschibas wahr̄di ir neiffakami wahr̄di, ta ka tee

wahr̄di, fo Bahwils d̄sirdeja, parauts tresch̄a debesi (2 Kor. 12, 4) bet lai ap̄ehd to grahmatinu, 8. un ta bija mut̄e falda k̄a medus, bet pehz wehder̄a ruh̄ta. 18. jo Zahnim tee wahr̄di bij padauds̄ f̄pehzigi, ta ka winsch newareja panest̄ t̄apat k̄a aridsan Bahwitam pehz tahm augstahm parahdifchanahm meets̄ tape eedoh̄ts meef̄as. (2 Kor 12, 7) Pehz tam tas engelis Zahnam pawehleja, lai atkal nah̄kof̄chas leetas fludina, prohti tahdas, kas wehl notiks p̄reef̄sch muhschibas peepildifchanas, kas ir p̄reef̄sch dauds̄ tautahm, walodahm un lehnineem. 11. Ta ihpaf̄cha parahdifchana, kas nu nah̄l, tamdehl ir celikta widū stary festo un septito basuhni, lai Zahnis tohp fataif̄ihts un f̄iprinahts, ka winsch septitas basuhnes parahdifchanu waretu f̄anemt. — Ta parahdifchana f̄chirahs us diwi datahm.

2. pirma parahdifchana 11, 1—2. Zahnis gar̄a reds̄ tai sweht̄a pilseht̄a to Deewanamu, ka p̄reef̄schf̄ihmi tai Deewa walstibai, tai swehtai kristigai draudsei. Tas engelis winam pawehle, to Deewanamu un to altari un tohs, kas eef̄sch̄a peeluh̄ds̄, mehroht ar mehrahokhu, 1. jo ta kristiga draudse, tee kas zaur tizibu eef̄sch̄a eegahjuschi, tee swehtee, taps p̄afar-gati, bet to pagalmu Deewanama ahryp̄uf̄i to lai nemehro, bet ismet ahra, jo tas teem paganeem dohts un tee to fw. pilsehtu famih̄s 42 mehnesch̄os, 2. Pee kristigas draudses jeb Deewa walstibas zaur kristibu taps peelikti k̄laht dauds̄ pagani, kam ta tiziba nau; tee nepeeder pee tahs swehtas draudses, nau eegahjuschi tai sweht̄a weet̄a, bet stahw ahryp̄uf̄e t. i. pagalmi; tee ne taps uftureti, bet faw̄a laika ismesti ahra. Tee to swehto pilsehtu, to swehto draudf̄ibu, meklehs̄ famaitah̄t ar wiltigu mahzibu un waras-darbeem, t̄apat k̄a tee pagani Jerusalemi, to swehto pilsehtu famih̄s. Schi parahdifchana flaidrak̄i tohp isstahf̄itita tai parahdifchan̄a no ta swehra; ff. 13. nodaku, kur aridsan rohnahs̄ tas flaits̄: 42 mehneschi. 13, 5.

3. ohtra parahdifchana 11, 3—13. Schi atkal fa-cet kōhp̄a ar to pirmo parahdifchanu un ar to parahdifchanu no ta swehra, kas aridsan t̄e tohp minehts, ka winsch uslahp̄j no bes̄dibena. 11, 7. Tani paf̄ch̄a laika, kad tee pagani famih̄s to swehto pilsehtu, Deews̄ taf̄schu faweem diwi leezineef̄eem watu dohs̄ praweef̄schu mahzibu fludinah̄t 1260 deenas =  $42 \times 30 = 42$  mehnesch̄us k̄a 11, 2. 3. Kas ir tee diwi leezineeki? Zahnis atbild ar ta praweef̄cha Zakarias̄ wahr̄deem 4. nod. Schee ir tee diwi eljes-koh̄ki un tee diwi lukturi, kas p̄reef̄sch ta semes̄ deewa stahw; pee ta praweef̄cha Zakarias̄ f̄chee wahr̄di f̄ihmejahs̄ us Serubabelu un Johs̄ui, kas to Deewa draudf̄i aistahweja ar ta fw. gara f̄pehku pret Berseef̄schu lehnineem, teem semes̄ wal dneef̄eem jeb deeweem. 4. Zahnis teem leef̄ aridsan k̄laht tahs̄ brihnuma fihmes̄, fo darija tee praweef̄chi Elijas̄ un Mohsus̄: no wineem isgahja uguns un aprija tohs̄ eenaideef̄neekus; tee aif̄flehdse to debesi, ka leetus nelija, k̄a Eli-

jas darija, un pahrwehrtija uhdeni par ašimim, un ſita to ſemi ar wiſadahm mohkahm, kà Mohſus darija. Schahs ſihmes apſihme to ſpehku, kas Deewa wahrdu ſludinaſchanaſi ir klahk, ka ta ir teem, kas paſuhd, nahwes ſmarſcha uſ nahwi, 2. Kor. 2, 16. 4—6. Ar ſcheem diwi leezineekem tohp apſihmeti ne ihpaſchi zilweki, bet ta praweefcha mahziba jeb Deewa wahrda ſludinaſchana ſanemta lohpa, kas nemiteſees kriſtigà draudſe taiſ 42 mehneſchòs, kuròs pagani to ſamim, un kas to Deewa-walſtibu aiſſtahwehſ pret to paſauls deemu, t. i. to ſwehru. Bet kad tee ſawu leezibu pa-beigſ, tad tas ſwehſ uſſahpſ no beſdibena un pret teem ſarohſ un tohſ noſauſ. Un winu meefas gulehſ ta leela pilſehta eelà, kas tohp ſaukta garigi (t. i. zaur lihdsibu: Sodoma un Egipte, un furà muhſu Kungs irr kruſtà ſiſtſ, 8. Tas pilſehtſ nau Jeruſaleme, bet Bahbele, ta no paganu wiltigas mahzibas un waras-darbeem ſamihſta un ſamaitata draudſe, kas to leezibu wairſ nepaneſſ un tohſ leezineekus eenihſt un tamdehſ to Kungu Jeſu, kas winu ſuhrijſ, ohtru ſahrtu pee kruſta ſit. Bar Bahbeli, jeb to mauku ſt. ſklaidraku parahdiſchana 17. un 18. nod. Un winu meefas palikſ miruſchſ un ne-apraktaſ teem ſemes eedſihwotajeem par preeku, kas winuſ eenihdeja, puſ zetortas deenas, 9—10. t. i. wiſu to laiku, lamehr tas ſwehſ no beſdibena, jeb tas Preti-kriſtus uſturehſ ſawu waldiſchana, jo pehz Dahnjela paradſchanaſ ta Pretikriſtus walſtiba paſtahwehſ weenu laiku un laikus (t. i. diwi laikus) un puſ ſlaiku, 12, 7. Tahs puſſ zetortas deenas, 11, 9 un 11. ir lihds turamaſ teem puſzeturteem laiſkeem Dahnjel 12, 7. un nau wiſſ jaſaleek lohpa ar teem 4<sup>1/2</sup> mehneſcheem (= 3<sup>1/2</sup> gadeem), kuròs walda tas ſwehſ no juhras uſſahpſ, 13, 5. kuròs tee pagani ſamihſ to ſwehto pilſehtu, 11, 2, kas atkal ir lihdsigi tahm 1260 deenahm, kuròs ſludinahſ tee diwi leezineeki, 11, 3 un teem 3<sup>1/2</sup> laiſkeem, kas tohp mineti Dahnj. 7, 25. Bar to 3<sup>1/2</sup> gadu un 3<sup>1/2</sup> deenu garumu mehſ tagad neko nedrihſſtam ſpreeſt. — Bet pehz tahm puſzetortahm deenahm, prohti, kad tas Pretikriſtus taps uſwarehtſ un uguni eemeſtſ, 19, 20. un kad nahſ ta apſegeleſchana un ta pirma augſchamzeliſchana (ſt. 7à nod.), tad tee leezineeki taps uſmohdinati un uſſahpſ eekſch padebeſcha uſ debeſim, 11—12. kà patſ Kriſtus; jo pehz 1. Def. 4, 16—17. tai laikà, kad tas Kungs nahſ ſemè no debeſſ, tee miruſchi eekſch Kriſtus pirmal augſchamzeliſees (pirmà augſchamzeliſchana) un lihds ar wineem mehſ (prohti tee tiſigi un ſwehti), kas mehſ dſihwojam un eſam atlikuſchi, tappim aiſrauti eekſch padebeſcheem tam Kungam preti gairà un tà buhſim allaſchin ar to Kungu. — Bet kas to redſeja, uſ teem krita leela bijaſchana, un winu eenaidneeki uſ wineem ſlati-jahſ, 11—12. Un lihds ar wina debeſſ braukſchana

notika ſemes trihzeſchana un ta deſmita pilſehtaſ teefa ſagruà un 7000 zilweki tape noſauti; bet tee atlikuſchi pahrbijahſ un dewa gohdu tam Debeſſ-deewam, 13. un newairſ tam ſemes-deewam, jo tas bija iſnihzinahtſ. Pehz tahſ pirmas augſchamzeliſchanaſ tai tuhſtoſchu gadu walſtiba zekahſ atgreeschanaſ laiſi, kuròs tee atlikuſchee wirſ ſemes atgreesſees, kas tohſ Deewa darbuſ ar aſim redſejuſchi. — Bet pee tahſ pirmas augſchamzeliſchanaſ nebuſ daliba teem netizigeem draudſes lohzeekem, jo tee taps iſmeſti ahrà. 11, 2. — (ſt. aridſan 20, 5.)

(Uſ preeſchu wehl.)

### Nekad nau deefgan teiktſ.

Pehz Dr. Baron de la Motte Fouquè.

Ja littens wiſſu lemtu  
Kà Tu to ſahrtuſ;  
Neko ja Deewſ ne-neuemt, u  
Ko ween Tu ſadſinnis:  
Kà gan Tew zilwekſ buhtu  
Tad nahwes neſtundà?  
Tu teeſcham pohſtà gruhtu  
Niſ paſaulſ ſchehluma!

Ba weenai faites raiſahſ,  
Kas mihtas — mirſtibà,  
Un meefa no-eet taiſahſ  
Zaur kappu dſihwibà!  
Nu Tawa baſcha beigta,  
Tew dwehſle zerrejahſ. — ...  
Daudſreiſ ſchi leeta teikta —  
„Wehl deefgan atleekahſ.“

Sakkalnu Eduartſ.

### Breeſch latw. Kurlmehmu ſkohlſu Jelgawà

tappa eemakſati:

no Kuldigas Wahzu dr. (2. dahw.)	24 rubl. 7 kap.
no Mihgas Jeſuſ baſn. draudſchm	13 " 90 "
	pawiffam 37 rubl. 97 kap.

Jelgawà, 17. Septb. 1873.

Mahz. R. Schulz,

Kurlmehmu ſkohl. direktors no Kurf. puſſes.

Latw. Amiſchu apgahdatajſ: J. W. Safranowicz.

No zenures atwehſhtſ. Rihgà, 27. September 1873.

Druckſhtſ pee J. W. Steffenhagen un dehlà.